

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

สุดารัตน์ ประสาททอง และ ชารินี กิตติกาญจนโสภณ
Sudarat Prasatthong and Tarinee Kittikanjanasophon
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Education, Bangkok Thonburi University
e-mail: sudarprasatthong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 และ(2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวน 1,953 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 321 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ(2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

Abstract

The objective of this research were: (1) to study the academic leadership of administrators in schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2; and (2) to compare the academic leadership of administrators in schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by teaching experience and schools size.

This research was a survey research. The population included 1,953 teachers of schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample used in the research, included teachers in schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, total of 321 people. The instruments used in this research was a 5 points rating scale questionnaire. The statistics were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The results of research were findings: (1) academic leadership of administrators in schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall was at high level. The highest average was providing incentives for teachers, the lowest average was coordinated the use of curriculum; and (2) comparison of the academic leadership of administrators in schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by teaching experience and schools size, overall and aspects were not different.

Keywords: Academic Leadership, Administrators, Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

จากความเจริญก้าวหน้าเกี่ยวกับวิทยาการ ด้านต่างๆของโลกในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจทำให้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนเปลี่ยนแปลงไปด้วยและท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ส่วนหนึ่งย่อมกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมนำมาซึ่งความไม่พึงประสงค์ในบางประการ ดังนั้นการที่จะให้สังคมพัฒนาให้เป็นไปอย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเตรียมเยาวชนของชาติเพื่อเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำทายและซับซ้อน เป็นการศึกษาที่ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 1)

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพมีความพร้อมทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีตระหนักและรู้คุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่งดงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 13) ปัจจุบันการศึกษาไทยยังไม่สามารถให้การศึกษามีคุณภาพและเตรียมความพร้อมนักเรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับประชาคมโลกได้เท่าที่ควร ปัจจุบันการศึกษาไทยยังไม่สามารถให้การศึกษามีคุณภาพและเตรียมความพร้อมนักเรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับประชาคมโลกได้เท่าที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557: 62) สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ การที่จะทำให้อาจารย์มีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

ตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และการที่จะทำให้อาณาการศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2563: 1) งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้อาณาการศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 53) ดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นจัดการและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2563: 7)

การบริหารจัดการด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น สาเหตุของการขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารขาดความสนใจและเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งส่วนตัวและด้านปฏิบัติงานในสถานศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่สอนงาน ไม่กระจายงาน ไม่เป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ผู้บริหารสั่งงานไม่ตรงความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ผู้บริหารขาดการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา 4) ผู้บริหารไม่ไว้วางใจในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหรือตัดสินใจทำงานด้วยตนเอง 5) ผู้บริหารขาดความมั่นคงทางอารมณ์ 6) ผู้บริหารสั่งการตามคำสั่งของหน่วยหรือไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้สติปัญญาในการคิดงาน ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของครูที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (อุดม สิงห์โตทอง, 2560: 3)

สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้อำนวยความสะดวก (Fascinator) เป็นผู้นำ (Leader) เป็นผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นผู้นำนวัตกรรม (Innovation) เข้ามาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะในส่วนการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถบริหารปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จะก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครูช่วยทำให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด (วิริยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2561: 59) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสา มีความพร้อมที่จะนำการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2563: 187)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2, จำแนกตามประสบการณ์การสอนและขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

2. ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ขนาดต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของฮอลลิงเจอร์และเมอฟี (Hallinger & Murphy, 1985: 211 - 224) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 11 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน 11) ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เพื่อนำไปสู่การได้กล่าวไว้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

1. ด้านประสบการณ์การสอน 1.1 น้อย (ต่ำกว่า 10 ปี) 1.2 มาก (ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป) 2. ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน 2.1 ขนาดเล็ก 2.2 ขนาดกลาง 2.3 ขนาดใหญ่		ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3. ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11. ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. ผลการวิจัยนี้ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับปรุง พัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษาและกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

การดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 1,953 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607 - 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 321 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียนได้รายละเอียดตามตารางดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 มี 11 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน 11) ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (5 ระดับ) ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's type) โดยผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจาก วีระชาติ วิลาศรี (2550: 124 - 131)

3. นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 1 มี 11 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน และ 11) ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

4. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence : IOC) (สุวิมล ตีรกันันท์, 2549: 139)

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถาม ถึงครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและดำเนินการจัดเก็บด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบ และคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์ได้มาจำนวน 321 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และการปฏิบัติงานในโรงเรียนจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มี 11 ด้านคือ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน 11) ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's type) ซึ่งกำหนดความมากน้อยในระดับพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการที่แสดงออก โดยกำหนดให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

2. ทำการวิเคราะห์ แล้วนำผลวิเคราะห์ไปแปรผล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษาวิจัย การแปลความหมายของคะแนน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 163)

ผลการวิจัย

(1) ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลวิจัยดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2 โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ลำดับ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
1.	ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	3.88	0.86	มาก
2.	ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.81	0.90	มาก
3.	ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	3.87	0.87	มาก
4.	ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	3.74	0.91	มาก
5.	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	3.85	0.88	มาก
6.	ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	3.91	0.84	มาก
7.	ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	3.87	0.86	มาก
8.	ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	3.97	0.86	มาก
9.	ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	3.85	0.86	มาก
10.	ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน	3.85	0.93	มาก
11.	ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	3.87	0.83	มาก
	รวม	3.86	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (ค่าเฉลี่ย = 3.97) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.91) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน และ ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.87) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.85) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.81) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 3.74)

(2) ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลวิจัยดังตารางที่ 4.2 – 4.3

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน				t	sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	3.88	.706	3.88	.634	.041	.102
2.ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.80	.768	3.81	.744	-.096	.401
3.ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	3.86	.782	3.86	.661	-.055	.141
4.ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	3.75	.790	3.71	.700	.401	.079
5.ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	3.82	.789	3.87	.711	-.594	.115
6.ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	3.92	.703	3.88	.671	.510	.961
7.ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	3.86	.743	3.87	.683	-.117	.413
8.ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	3.98	.780	3.95	.676	.430	.111
9.ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	3.85	.822	3.85	.629	.034	.005
10.ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน	3.83	.912	3.85	.706	-.206	.041
11.ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	3.85	.760	3.87	.583	-.253	.016
ภาพรวม	3.85	0.78	3.85	0.67	0.01	0.22

จากตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 11 ด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดโรงเรียน						F	sig
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	3.90	0.65	3.91	0.64	3.81	0.66	.591	.541
2.ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.85	0.69	3.84	0.74	3.73	0.81	.433	.550
3.ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	3.93	0.63	3.87	0.72	3.78	0.75	.044	.343

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดโรงเรียน						F	sig
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาด กลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4.ด้านการประสานงานด้านการ ใช้หลักสูตร	3.80	0.67	3.76	0.72	3.62	0.81	.277	.227
5.ด้านการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน	3.93	0.68	3.88	0.71	3.74	0.82	.365	.199
6.ด้านการควบคุมการใช้เวลาใน การสอน	3.91	0.63	3.88	0.70	3.92	0.69	.205	.921
7.ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและ นักเรียน	3.90	0.66	3.86	0.71	3.86	0.70	.005	.823
8.ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	3.96	0.66	3.93	0.70	4.00	0.79	.377	.794
9.ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนา วิชาชีพ	3.86	0.63	3.83	0.77	3.86	0.68	.114	.962
10.ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง มาตรฐาน	3.87	0.65	3.81	0.83	3.87	0.84	.468	.855
11.ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพ การเรียนรู้	3.89	0.55	3.84	0.71	3.88	0.66	.314	.885
ภาพรวม	3.89	0.65	3.86	0.72	3.82	0.75	0.29	0.65

จากตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 11 ด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่มี มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปรองลงมา ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่ มีโรงเรียนขนาดใหญ่ รองลงมาโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนระดับเล็กตามลำดับ

2. ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน และ ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง มาตรฐานด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และสถานะขนาดโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน และ ด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

2.2 การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 11 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ เนียมแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจักรกาล (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและประเภทของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการบริหารโรงเรียนในด้านงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารในสถานศึกษา

2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารควรมีทางในการกำหนดขอบข่ายงานโดยบริหารงานตามภารกิจโรงเรียนได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

3) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของครูให้มีความก้าวหน้าต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาในด้านนี้

2) ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิชาการที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 พบบทความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

<p>ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านเป้าหมายของโรงเรียน 2. ด้านการนิเทศและการติดตาม 3. ด้านการใช้หลักสูตร 4. ด้านก้าวหน้าของนักเรียน 5. ด้านการจัดการเรียนรู้ 6. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้แนวทางการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และ การดำเนินงานของโรงเรียน 2. การพัฒนางานในด้านบริหารงานวิชาการ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ทำให้เกิดการพัฒนาการนิเทศและการติดตาม การเรียนการสอน 2.2 เกิดการพัฒนาแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ใน สถานศึกษา 2.3 เกิดการส่งเสริมและการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 2.4 ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพของผู้เรียน 3. แนวทางการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านวิชาชีพ ของครู <ol style="list-style-type: none"> 3.1 เกิดการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนและ บุคลากรทางการศึกษา
--	---

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กษิภณ ชินวงศ์. (2550). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). เส้นทางการสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 / สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ 2562. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563. จาก<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=53388&Key=news18>

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สื่อเสริมกรุงเทพ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ _____ . (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร : cursuสภา
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- ทักษิณา เครือหงส์. (2551). **เอกสารตัวอย่างการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ**.
- ทิศนา ชวนมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธการพิมพ์.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2551). **ประเด็นและแนวโน้มทางการศึกษา**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ และคนอื่นๆ. (2545). **ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ บทที่ 5 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2546). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์ศิลป์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว. (2535). “การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง”. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม**, 3(1): 22-24.
- นางสาวบุญพา พรหมณะ (2559) **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1**
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ประเวศ วะสี. (2541). **การปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อมวลชน แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปิยวรรณ เพชรภา. (2551). **การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประเสริฐ เนียมแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล (2556) **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช บทความวิจัยปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2543). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 1**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข. (2550). **ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). **การวิจัยปฏิบัติการ (ACTION RESEARCH)**. กรุงเทพฯ.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนตรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. (2551). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครราชสีมา: สมบูรณ์การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2556). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. ร้อยเอ็ด: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 1-4**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รักชนก คำว้าง. (2551). **การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งเรือง สุขารมณ. (2544, กุมภาพันธ์). “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษาประสบการณ์จากนานาประเทศ”. **วารสารวิชาการ**, 4(2): 11-12
- วรรณมา หมายแดง. (2551). **บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพฯ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระจับทุกข์. (2541). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ 1991.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). **พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนในศูนย์วิชาการ**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศน์.
- _____. (2540). **การปฏิรูปการศึกษา ปี 2540**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2542). **ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). **แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนและเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2550). **มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **บทบาทการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมูนิเคชั่น.

- อุดม ธารณะ. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาต. (2555). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์. (2550). **บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bishop, L. J. (1976). **Staff development and instruction improvement: Plan and procedure**. Boston: Allyn and Bacon.
- Cambell, J. P. (1972). **Managerial behavior, performance, and effectiveness**. New York: McGraw-Hill.
- Huffines, R. A. (1984). "A taxonomic model for study of the effective principal". **Dissertation Abstract International**, 34(03): 705-A.
- Harris, B. M. (1985). **Supervision behavior in education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc.
- Knezevic, A. D. (1984). "School: Effectiveness characteristics and school incentive reward". **Dissertation Abstracts International**, 30(3), 17-18.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970, Autumn). "Determining sample size for research activities, educational and psychological measurement". **Psychological Journal**, 30(3): 608-610.
- National Association of Secondary School Principals (NAESP). (2013). **Breaking ranks: 10 skills for successful school leaders**. [Online]. Retrieved on January 25, 2018, from https://www.nassp.org/Content/158/BR_tenskills_ExSum.pdf
- Robert, L. K. (1995, January-February). "Skills of an effective administrators." **Harvard Business Review**, 33: 33-42.
- Sergiovanni, T. J. (1983). **Educational governance and administration**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc.
- Small. (2002). **Managerial attitudes and performance**. Homewood, IL: Dorsey.
- Smith, E. W., and Others. (1961). **The educational encyclopedia**. New Jersey: Prentice-Hall